

Návrh

ZÁKON

z 2023

o pomoci pri splácaní úveru na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

- (1) Tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní pomoci pri splácaní úveru na bývanie podľa osobitného predpisu¹⁾ formou príspevku na zvýšenú splátku úveru na bývanie (ďalej len „príspevok“).
- (2) Príspevok je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva oprávnenej osobe na čiastočnú úhradu splátky úveru na bývanie.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto zákona

a) referenčnou splátkou je

1. priemerná mesačná splátka úveru na bývanie za rok 2022, v rozsahu istiny a úroku, okrem predčasného splatenia úveru na bývanie a zvýšenia splátky úveru na bývanie za aktívnej účasti oprávnenej osoby, vypočítaná za kalendárne mesiace, v ktorých oprávnená osoba skutočne takúto splátku zaplatila, zaokrúhlená na celé eurocenty, ak k začatiu splácania úveru na bývanie došlo pred 1. januárom 2023,
2. splátka v rozsahu istiny a úroku, okrem predčasného splatenia úveru na bývanie a zvýšenia splátky úveru na bývanie za aktívnej účasti oprávnenej osoby, ktorá predchádza zvýšenej splátke úveru na bývanie z dôvodu prvej zmeny fixnej úrokovej sadzby úveru na bývanie od okamihu uplynutia doby fixácie úrokovej sadzby alebo prvej zmeny variabilnej úrokovej sadzby úveru na bývanie po 31. decembri 2022, ktorú oprávnená osoba skutočne zaplatila, zaokrúhlená na celé eurocenty, ak k začatiu splácania úveru na bývanie došlo v roku 2023,

b) mesačnou splátkou je pravidelná mesačná splátka úveru na bývanie v rozsahu istiny a úroku, okrem predčasného splatenia úveru na bývanie a zvýšenia splátky úveru na bývanie za aktívnej účasti oprávnenej osoby, zaokrúhlená na celé eurocenty.

¹⁾ § 1 ods. 6 zákona č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 3

Oprávnená osoba

Oprávnená osoba na uplatnenie nároku na príspevok je fyzická osoba, ktorá

- a) má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenskej republiky,
- b) je spotrebiteľ zo zmluvy o úvere na bývanie,
- c) má zmluvu o úvere na bývanie uzatvorenú pred 1. januárom 2024 a výška mesačnej splátky poskytovaného úveru na bývanie sa z dôvodu zvýšenia úrokovej sadzby úveru na bývanie zvýšila v porovnaní s referenčnou splátkou.

§ 4

Príjem

- (1) Pri posudzovaní nároku na príspevok sa započítavajú príjmy oprávnenej osoby a ďalšej fyzickej osoby, ktorá má spolu s oprávnenou osobou uzavretú zmluvu o úvere na bývanie (ďalej len „spoludlžník“).
- (2) Na účely posúdenia nároku na príspevok sa zohľadňuje zdaniteľný príjem, ktorý je súčasťou základu dane (čiastkového základu dane) podľa osobitného predpisu²⁾ a osobitného základu dane z príjmov podľa osobitného predpisu.³⁾
- (3) Príjem na účely posúdenia nároku na príspevok je jedna dvanástina zohľadňovaného príjmu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom bola podaná žiadosť. Príjem zistený podľa prvej vety sa prehodnocuje v januári kalendárneho roka a platí do konca kalendárneho roka, v ktorom sa prehodnotil; obdobie, za ktoré sa príjem prehodnocuje, je kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa prehodnocovanie príjmu vykonáva.
- (4) Príjem sa zaokrúhľuje na najbližší eurocent nadol.

§ 5

Nárok na príspevok

- (1) Oprávnená osoba má nárok na príspevok, ak
 - a) priemerný príjem oprávnenej osoby a spoludlžníka je najviac vo výške 1,6-násobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, za ktorý sa posudzuje príjem,
 - b) úver na bývanie bol poskytnutý na tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie,⁴⁾ slúžiacu výlučne k vlastnému trvalému bývaniu oprávnenej osoby alebo k vlastnému trvalému bývaniu spolu oprávnenej osoby spolu s blízkymi osobami,⁵⁾
 - c) uhradila mesačnú splátku v plnej výške, lehote a spôsobom dohodnutým v zmluve o úvere na bývanie.
- (2) Za úhradu mesačnej splátky v plnej výške, lehote a spôsobom dohodnutým v zmluve o úvere na bývanie sa na účely splnenia podmienky podľa odseku 1 písm. c) považuje aj

²⁾ § 5, § 6 a 8 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 7 a 51e zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ § 1 ods. 7 zákona č. 90/2016 Z. z.

⁵⁾ § 116 a 117 Občianskeho zákonníka.

úhrada mesačnej splátky v plnej výške do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom je mesačná splátka splatná.

- (3) Nárok na príspevok vzniká iba na jednu zmluvu o úvere na bývanie a na jednu tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie; za tú istú zmluvu o úvere na bývanie sa považuje aj zmena tejto zmluvy, pričom ustanovenia osobitného predpisu tým nie sú dotknuté.⁶⁾
- (4) Ak je viac oprávnených osôb, ktoré spĺňajú podmienky nároku na príspevok, nárok na príspevok vzniká len jednej z nich.
- (5) Nárok na príspevok nevzniká, ak sa mesačná splátka úveru na bývanie zvýšila z iného dôvodu ako je zmena úrokovej sadzby.
- (6) Nárok na príspevok vzniká najskôr za kalendárny mesiac, v ktorom sa tento nárok uplatnil.

§ 6 **Výška príspevku**

- (1) Výška príspevku je 75 % z kladného rozdielu medzi uhradenou mesačnou splátkou za príslušný mesiac a referenčnou splátkou, najviac v sume 150 eur mesačne.
- (2) Zákon o štátnom rozpočte môže na príslušný rozpočtový rok ustanoviť inú výšku príspevku.
- (3) Výška príspevku podľa odseku 1 sa v rozpočtovom roku, na ktorý zákon o štátnom rozpočte ustanovil inú výšku príspevku, neuplatňuje.

§ 7 **Výplata príspevku**

- (1) Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „úrad“) vypláca príspevok mesačne pozadu najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom oprávnená osoba splnila podmienky nároku na príspevok.
- (2) Úrad poukazuje príspevok oprávnenej osobe na účet v banke alebo v pobočke zahraničnej banky v Slovenskej republike, ktorú oprávnená osoba uviedla v žiadosti.
- (3) Úrad zastaví výplatu príspevku, ak
 - a) vznikol dôvod na prešetrovanie trvania nároku na príspevok alebo na jeho výplatu,
 - b) oprávnená osoba nevyhoví výzve úradu podľa § 12 ods. 1 písm. a) v určenej lehote preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na príspevok a bola na tento dôsledok vo výzve písomne upozornená,
 - c) oprávnená osoba neuhradila splátku úveru na bývanie v plnej výške, lehote a spôsobom dohodnutým v zmluve o úvere na bývanie.
- (4) Ak pominuli dôvody, pre ktoré úrad zastavil výplatu príspevku, a podmienky nároku na príspevok trvajú, úrad obnoví výplatu príspevku.

⁶⁾ § 1 ods. 6 až 8 zákona č. 90/2016 Z. z. v znení zákona č. .../2023 Z. z.

- (5) Úrad doplatí príspevok za obdobie zastavenia jeho výplaty, ak podmienky nároku na príspevok za toto obdobie boli splnené.
- (6) Ak zákon o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok ustanoví výšku príspevku 0 %, výplata príspevku sa v tomto rozpočtovom roku zastaví; ustanovenie odseku 5 sa nepoužije.

§ 8

Zánik nároku

Nárok na príspevok zaniká, ak

- a) v lehote troch mesiacov odo dňa zastavenia výplaty príspevku podľa § 7 ods. 3 písm. b) oprávnená osoba nepreukáže splnenie podmienok nároku na príspevok,
- b) oprávnená osoba a spoludlžník prestali spĺňať podmienky nároku na príspevok.

§ 9

Zvýšenie, zníženie, odňatie a vrátenie príspevku

- (1) Príspevok sa zvýši alebo zníži a vyplatí sa vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na príspevok.
- (2) Ak sa príspevok vyplácal vo vyššej sume, ako patril, príspevok sa zníži od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa príspevok vyplatil vo vyššej sume.
- (3) Príspevok sa odníme od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa príspevok vyplatil,
- a) ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na príspevok,
 - b) ak sa príspevok vyplácal neprávom,
 - c) na žiadosť oprávnenej osoby.
- (4) Ak sa príspevok vyplatil neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, oprávnená osoba je povinná vrátiť príspevok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril. Nárok na vrátenie príspevku vyplateného neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, zaniká uplynutím jedného roka odo dňa, keď úrad túto skutočnosť zistil, najneskôr uplynutím troch rokov odo dňa jeho neoprávnenej výplaty.
- (5) Úrad zúčtuje príspevok vyplatený neprávom alebo vo vyššej sume, ako patril, s bežne vyplácaným alebo neskôr priznaným príspevkom.
- (6) Príspevok nepodlieha výkonu rozhodnutia podľa osobitných predpisov.⁷⁾

§ 10

Pôsobnosť úradu

Úrad

- a) rozhoduje vo veciach príspevku,
- b) vypláca príspevok.

⁷⁾ § 78 ods. 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

§ 111 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

§ 11 Konanie

- (1) Nárok na príspevok sa uplatňuje podaním písomnej žiadosti oprávnenej osoby.
- (2) Žiadosť o príspevok obsahuje meno, priezvisko, dátum narodenia a rodné číslo, ak je pridelené, oprávnenej osoby a spoludlžníka, adresu pobytu oprávnenej osoby, číslo účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky v Slovenskej republike, na ktorú má byť príspevok poukazovaný, a číslo zmluvy o úvere na bývanie, na ktorú sa žiada o príspevok. Na výzvu úradu oprávnená osoba doplní ďalšie nevyhnutné údaje potrebné na konanie o nároku na príspevok.
- (3) Prílohou žiadosti o príspevok je zmluva o úvere na bývanie.
- (4) O priznaní príspevku a o zvýšení príspevku sa nevyhotovuje písomné rozhodnutie.
- (5) Odvolanie proti rozhodnutiu o zastavení výplaty príspevku, odňatí príspevku alebo znížení príspevku nemá odkladný účinok.
- (6) Ak zákon o štátnom rozpočte ustanoví na príslušný rozpočtový rok výšku príspevku 0 %, konanie o nároku na príspevok v príslušnom rozpočtovom roku sa zastaví.
- (7) Proti rozhodnutiu o zastavení konania o nároku na príspevok podľa odseku 6 a proti rozhodnutiu o zastavení výplaty príspevku podľa § 7 ods. 6 sa nemožno odvolať.
- (8) Na konanie vo veciach príspevku sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní⁸⁾ okrem § 18 ods. 3, § 33 ods. 2, § 60, § 62 až 68 všeobecného predpisu o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 12 Povinnosti oprávnenej osoby

- (1) Oprávnená osoba je povinná
 - a) na výzvu úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na príspevok a jeho výplatu, a to v lehote určenej úradom,
 - b) do ôsmich dní písomne oznámiť úradu zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na nárok na príspevok a jeho výplatu alebo podať o týchto zmenách elektronickými prostriedkami do ôsmich dní oznámenie podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom.
- (2) Oprávnená osoba nie je povinná preukazovať skutočnosti, ktoré sú Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“) a úradu známe z výkonu činnosti ústredia a úradu, alebo ktoré môže ústredie a úrad získať z dostupného informačného systému verejnej správy.

⁸⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov.

§ 13 Spracúvanie osobných údajov

- (1) Ústredie a úrad spracúvajú na účely poskytovania príspevku osobné údaje v tomto rozsahu:
 - a) meno, priezvisko, dátum narodenia a rodné číslo, ak je pridelené, oprávnenej osoby a spoludlžníka a adresa pobytu oprávnenej osoby,
 - b) príjem oprávnenej osoby a spoludlžníka,
 - c) výška referenčnej splátky a výška mesačnej splátky,
 - d) informácie o plnení záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere na bývanie,
 - e) údaje uvedené v zmluve o úvere na bývanie.
- (2) Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky poskytuje ústrediu zo svojho informačného systému údaje vrátane osobných údajov a informácií považovaných za daňové tajomstvo⁹⁾ v rozsahu nevyhnutnom na poskytovanie príspevku.
- (3) Veriteľ podľa osobitného predpisu¹⁰⁾ je povinný na žiadosť ústredia na účely poskytovania príspevku zasielať informácie o úveroch na bývanie oprávnených osôb v tomto rozsahu:
 - a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa,
 - b) číslo zmluvy o úvere na bývanie,
 - c) počet spoludlžníkov zo zmluvy o úvere na bývanie,
 - d) výška referenčnej splátky a výška mesačnej splátky,
 - e) informácia o úhrade mesačnej splátky,
 - f) kladný rozdiel výšky mesačnej splátky a výšky referenčnej splátky,
 - g) suma vo výške 75 % alebo vo výške percenta ustanoveného zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok, ak ju zákon o štátnom rozpočte ustanoví, z rozdielu podľa písmena f).
- (4) Informácie o úveroch na bývanie oprávnených osôb podľa odseku 3 sa zasielajú v elektronickej podobe do 3 pracovných dní po skončení každého kalendárneho mesiaca.
- (5) Ústredie je povinné informácie podľa odseku 3, ktoré sa nevyužijú na určený účel, zlikvidovať najneskôr do jedného mesiaca po ich získaní.
- (6) Ústredie a úrad na účel rozhodovania o príspevku môže získavať bez súhlasu dotknutej osoby osobné údaje kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov na nosič informácií.

Čl. II

Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 430/2002 Z. z., zákona č. 510/2002 Z. z., zákona č. 165/2003 Z. z., zákona č. 603/2003 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z., zákona č. 554/2004 Z. z., zákona č. 747/2004 Z. z., zákona č. 69/2005 Z. z., zákona č. 340/2005 Z. z., zákona č. 341/2005 Z. z., zákona č. 214/2006 Z. z., zákona č. 644/2006 Z. z., zákona č. 209/2007 Z. z., zákona č. 659/2007 Z. z., zákona

⁹⁾ § 11 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁰⁾ § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 90/2016 Z. z.

č. 297/2008 Z. z., zákona č. 552/2008 Z. z., zákona č. 66/2009 Z. z., zákona č. 186/2009 Z. z., zákona č. 276/2009 Z. z., zákona č. 492/2009 Z. z., zákona č. 129/2010 Z. z., zákona č. 46/2011 Z. z., zákona č. 130/2011 Z. z., zákona č. 314/2011 Z. z., zákona č. 394/2011 Z. z., zákona č. 520/2011 Z. z., zákona č. 547/2011 Z. z., zákona č. 234/2012 Z. z., zákona č. 352/2012 Z. z., zákona č. 132/2013 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 213/2014 Z. z., zákona č. 371/2014 Z. z., zákona č. 374/2014 Z. z., zákona č. 35/2015 Z. z., zákona č. 252/2015 Z. z., zákona č. 359/2015 Z. z., zákona č. 392/2015 Z. z., zákona č. 405/2015 Z. z., zákona č. 437/2015 Z. z., zákona č. 90/2016 Z. z., zákona č. 91/2016 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 292/2016 Z. z., zákona č. 298/2016 Z. z., zákona č. 299/2016 Z. z., zákona č. 315/2016 Z. z., zákona č. 386/2016 Z. z., zákona č. 2/2017 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z., zákona č. 279/2017 Z. z., zákona č. 18/2018 Z. z., zákona č. 69/2018 Z. z., zákona č. 108/2018 Z. z., zákona č. 109/2018 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., zákona č. 345/2018 Z. z., zákona č. 373/2018 Z. z., zákona č. 6/2019 Z. z., zákona č. 30/2019 Z. z., zákona č. 54/2019 Z. z., zákona č. 211/2019 Z. z., zákona č. 305/2019 Z. z., zákona č. 390/2019 Z. z., zákona č. 340/2020 Z. z., zákona č. 423/2020 Z. z., zákona č. 209/2021 Z. z., zákona č. 310/2021 Z. z., zákona č. 431/2021 Z. z., zákona č. 454/2021 Z. z., zákona č. 512/2021 Z. z., zákona č. 92/2022 Z. z., zákona č. 123/2022 Z. z., zákona č. 302/2023 Z. z. a zákona č. 309/2023 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 91 sa odsek 4 sa dopĺňa písmenom af), ktoré znie:
„af) Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny na účely poskytovania príspevku na zvýšenú splátku úveru na bývanie v rozsahu podľa osobitného predpisu.^{86doa)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 86doa znie:

„^{86doa)} § 13 ods. 3 zákona č. .../2023 Z. z. o pomoci pri splácaní úveru na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

2. V § 91 ods. 5 prvej vete sa slová „s) a w)“ nahrádzajú slovami „s), w) a af)“.

Čl. III

Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 410/2004 Z. z., zákona č. 453/2004 Z. z., zákona č. 305/2005 Z. z., zákona č. 592/2006 Z. z., zákona č. 554/2008 Z. z., zákona č. 184/2014 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 226/2019 Z. z., zákona č. 46/2020 Z. z., zákona č. 275/2020 Z. z., zákona č. 296/2020 Z. z., zákona č. 9/2021 Z. z., zákona č. 232/2022 Z. z., zákona č. 352/2022 Z. z., zákona č. 397/2022 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 509/2022 Z. z. a zákona č. 65/2023 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 4 sa odsek 3 sa dopĺňa písmenom r), ktoré znie:

„r) príspevok na zvýšenú splátku úveru na bývanie podľa osobitného predpisu.²³⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 23 znie:

„²³⁾ Zákon č. .../2023 Z. z. o pomoci pri splácaní úveru na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

Čl. IV

Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 8/2009 Z. z., zákona

č. 551/2010 Z. z., zákona č. 180/2011 Z. z., zákona č. 468/2011 Z. z., zákona č. 136/2013 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 263/2014 Z. z., zákona č. 375/2014 Z. z., zákona č. 353/2015 Z. z., zákona č. 378/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 355/2016 Z. z., zákona č. 191/2018 Z. z., zákona č. 223/2019 Z. z., zákona č. 391/2019 Z. z., zákona č. 393/2019 Z. z., zákona č. 46/2020 Z. z., zákona č. 63/2020 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 124/2020 Z. z., zákona č. 275/2020 Z. z., zákona č. 296/2020 Z. z., zákona č. 9/2021 Z. z., zákona č. 310/2021 Z. z., zákona č. 374/2021 Z. z., zákona č. 485/2021 Z. z., zákona č. 92/2022 Z. z., zákona č. 199/2022 Z. z., zákona č. 232/2022 Z. z., zákona č. 345/2022 Z. z., zákona č. 352/2022 Z. z., zákona č. 376/2022 Z. z., zákona č. 400/2022 Z. z., zákona č. 401/2022 Z. z., zákona č. 96/2023 Z. z., zákona č. 263/2023 Z. z., zákona č. 273/2023 Z. z. a zákona č. 295/2023 Z. z. sa dopĺňa takto:

V § 18 sa odsek 3 sa dopĺňa písmenom z), ktoré znie:

„z) príspevok na zvýšenú splátku úveru na bývanie podľa osobitného predpisu.^{29g)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 29g znie:

„^{29g)} Zákon č. .../2023 Z. z. o pomoci pri splácaní úveru na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

Čl. V

Zákon č. 90/2016 Z. z. o úveroch na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 299/2016 Z. z., zákona č. 279/2017 Z. z., zákona č. 373/2018 Z. z., zákona č. 214/2018 Z. z. a zákona č. 260/2023 Z. z. sa dopĺňa takto:

§ 1 sa dopĺňa odsekom 8, ktorý znie:

„(8) Na účely poskytovania príspevku na zvýšenú splátku úveru na bývanie podľa osobitného predpisu^{8da)} sa použijú odseky 6 a 7 rovnako.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 8da znie:

„^{8da)} Zákon č. .../2023 Z. z. o pomoci pri splácaní úveru na bývanie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

Čl. VI

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2024.